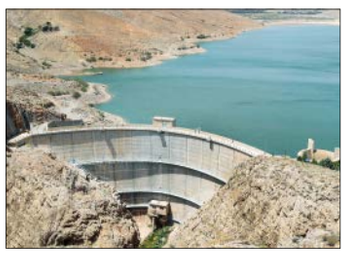
جام جم
اقتصاد ۱۳
ECONOMIC
دوشنبه ۱۴ مهر ۱۴۰۴ شماره ۷۱۵۶

۶۵ درصد مخازن سدهای کشور خالی است

براساس آخرین آمار از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهر ۱۴۰۴) تا روز ۱۲مهر از وضعیت سدهای کشور نشان می‌دهد ۶۵درصد مخازن سدهای کشور خالی است. میزان ورودی مخازن کل کشور از ابتدای سال آبی تا ۱۲مهر معادل ۰/۳۴میلیارد متر مکعب بوده که در قیاس با سال گذشته که عددی معادل ۰/۶۸میلیارد متر مکعب بوده ۵۰درصد کاهش داشته است. میزان خروجی سدهای کشور نیز نسبت به سال قبل با ۳۳درصد کاهش مواجه بوده است. حجم آب موجود مخازن اکنون ۱۸/۱۸میلیارد متر مکعب ثبت شده که این عدد نسبت به سال قبل که عددی معادل ۲۳/۹۷میلیارد متر مکعب بوده ۲۴درصد کاهش یافته است. حجم پرشدگی سدهای کشور نیز تا این تاریخ ۵۲درصد است. وضعیت برخی سدهای مهم کشور بیانگر این است که در ۲۴سد درصد پرشدگی کمتر از ۲۰درصد است به‌طوری که سد دوستی و طرق استان خراسان رضوی، سد ۱۵خرداد حوضه قمرود، سد استقلال آذربایجان غربی، سد تهم و تالوار استان زنجان، سد رودبال داراب استان فارس، سد تنگوییه سیرجان استان کرمان و سد ساوه استان مرکزی کمتر از ۲۰درصد آب دارند. همچنین ارتفاع کل ریزش‌های جوی کشور معادل ۱/۵میلیمتر است.

نقش پرمصرف‌ها در بحران گاز

برخورد با پرمصرف‌های گاز می‌تواند بخشی از ناترازی در این حوزه را کاهش دهد

سجاد طاهری
گروه اقتصاد

همان‌طور که همگان می‌دانند کشور ما با ناترازی انرژی در بخش‌های مختلف مانند برق، گاز و فرآورده‌های نفتی مانند بنزین مواجه است. با این حال مصرف گاز در زمستان به‌دلیل تأمین گرمایش افزایش می‌یابد و شواهد نشان از ناترازی ۳۵۰میلیون متر مکعبی در فصل سرد سال ۱۴۰۴ دارد. یکی از اقدامات مهم و کلیدی در زمینه کاهش بخشی از مصرف یا به‌نوعی مدیریت مصرف توسط مشترکان پرمصرف، تمرکز بر اخذ قیمت به‌صورت پلکانی یا صادراتی از مصارف خارج از الگوی بهینه مصرف گاز است.

مشترکان پرمصرف معادل شش برابر یک مشترک عادی مصرف گاز دارند و این وضعیت منجر به افزایش غیرمنطقی مصرف انرژی در بخش مشترکان پرمصرف خانگی و تجاری شده است. بهترین مدل برای حذف یارانه اضافی اخذ شده در این بخش و پایان دادن به مصرف غیربهینه گاز توسط مشترکان پرمصرف این است که برای هر متر مکعب، مصارف خارج از الگوی بهینه مصرف گاز در بخش خانگی با قیمت صادراتی گاز اخذ شود.

نکته مهم این است که در این روش قیمت‌گذاری مشترکان کم‌مصرف و خانواده‌هایی که مصرف بهینه و درون الگوی بهینه دارند، از یارانه انرژی بهره‌مند شوند و قیمت گاز برای آنها بسیار پایین و معادل قیمت یارانه‌ای است ولی در مقابل مشترکان پرمصرف باید گاز را به قیمت صادراتی پرداخت کنند. درکنار این موضوع، افزایش قیمت برای مصارف خارج از الگوی بهینه، استفاده غیرکارآمد از گاز را برای بخش خانگی به‌شدت هزینه‌دار می‌کند و منجر به کاهش مصرف غیربهینه گاز برای استفاده در زمینه شومینه، گرم کردن استخرهای خصوصی یا استفاده از تجهیزات ناکارآمد گرمایشی خواهد شد. بنابراین اخذ قیمت صادراتی گاز از پرمصرف‌ها برای مصارف خارج از الگوی بهینه، نه‌تنها منجر به کاهش مصرف در زمستان و کاهش ناترازی گاز خواهد شد بلکه منجر به عدالت در توزیع یارانه‌های انرژی نیز می‌شود و در نهایت منجر به تعادل بهتری در مصرف و تولید گاز در زمستان ۱۴۰۴ خواهد شد.

براساس اعلام وزارت نفت، در نیمه نخست امسال برای تأمین انرژی در زمستان اقداماتی انجام شده که مهم‌ترین آن انجام تعمیرات اساسی پالایشگاه‌های گازی طبق برنامه زمان‌بندی شده، افزایش ۱۳درصدی تزریق گاز به مخازن ذخیره‌سازی، تأمین گاز نیروگاه‌ها در روزهای اوج مصرف تابستان و به‌دنبال آن افزایش ذخایر نفت‌گاز نیروگاهی برای فصل سرد سال است. سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با بیان این‌که وابستگی بسیار بالای کشور صنعت گاز را حساس کرده است، گفت: متأسفانه هنوز بخشی از صنایع به راندمان انرژی یا برچسب انرژی تجهیزات در زمان تأمین توجه نمی‌کنند و مصرف سوخت و اثرات زیست‌محیطی را در اولویت تصمیم نمی‌گذارند. این بی‌توجهی‌ها در بلندمدت به ضرر همه تمام می‌شود. وی تصریح کرد: شرکت ملی گاز در حال اجرای پروژه‌هایی برای بهینه‌سازی مصرف گاز است. یکی از این پروژه‌ها، استفاده از بخاری‌های راندمان بالا و کنترل هوشمند موتورخانه‌هاست که به کاهش هدررفت انرژی کمک می‌کند. همچنین در حال ایجاد سیستم‌های پایش و بهینه‌سازی مصرف گاز در سطح کشور است.

مصرف ۶۵ درصد گاز توسط بخش خانگی و تجاری

فرشاد جامع، کارشناس حوزه انرژی در رابطه با اهمیت اخذ قیمت صادراتی از مشترکان پرمصرف و افزایش عدالت در توزیع یارانه‌های انرژی به جام‌جم گفت: بخش خانگی و تجاری بیشترین نقش را در شکل‌گیری ناترازی زمستانی ایفا می‌کنند چراکه الگوی مصرف در این بخش‌ها به‌دلیل قیمت یارانه‌ای برای هر نوع مصرف و همچنین اعطای یارانه برای مصارف مختلف در این بخش به‌هیچ‌وجه رعایت نمی‌شود و مشترکان پرمصرف، حجم بالایی از مصرف را دارند. وی افزود: مشترکان پرمصرف سهمی بسیار فراتر از حد معمول را به خود اختصاص داده‌اند تا جایی که بیش از ۱۰برابر یک مشترک عادی، پرمصرف‌های بخش خانگی در تهران مصرف دارند.

این کارشناس تأکید کرد: نکته اصلی این است که پرمصرف‌های بخش گاز مرفهین هر شهر نیز هستند و عمده پرمصرف‌ها در مناطق مرفه‌نشین شهرهای مختلف مستقر هستند در حالی‌که باید بخش صنعتی با کمترین ناترازی همراه باشد ولی به‌دلیل مصرف غیربهینه بخش خانگی، مصرف گاز در بخش صنعتی کاهش شدیدی خواهد یافت و عمده ناترازی گاز نیز منجر به کاهش تولیدات صنعتی و قطعی گاز صنایع شده است.

جامع تأکید کرد: در ایران نیز در اوج ناترازی بیش از ۶۵درصد مصرف گاز کشور در بخش خانگی و تجاری صرف مصارف گرمایشی می‌شود. این حجم بالا نه به‌معنای رفاه بیشتر مردم بلکه به‌دلیل قیمت پایین انرژی منجر به اتلاف گسترده، استفاده از تجهیزات ناکارآمد، گرمایش غیرضروری فضاهای بزرگ و رفتار مصرفی غیرمسئولانه شده است.

وی ادامه داد: بسیاری از خانواده‌های ایرانی تلاش می‌کنند در چارچوب الگوی بهینه مصرف حرکت کنند و گرمایش منزل خود را با وسایل متعارف و کم‌مصرف مدیریت نمایند. گروهی معدود اما اثرگذار، با بهره‌مندی از یارانه‌های سنگین انرژی، مصارفی غیرضروری همچون گرم کردن استخرهای خصوصی، روشن نگه‌داشتن شومینه‌های باز یا استفاده از تجهیزات قدیمی و پرمصرف را دنبال می‌کنند. نتیجه چنین وضعیتی، فشار بی‌سابقه بر شبکه گاز، افزایش ناترازی در زمستان و در نهایت محروم شدن صنایع و نیروگاه‌ها از خوراک پایدار است؛ صنایعی که تعطیلی یا کاهش تولیدشان میلیاردها دلار عدم‌النفع اقتصادی به کشور تحمیل می‌کند.

> **توکلی: متأسفانه هنوز بخشی از صنایع به راندمان انرژی یا برچسب انرژی تجهیزات در زمان تأمین توجه نمی‌کنند و مصرف سوخت و اثرات زیست‌محیطی را در اولویت تصمیم نمی‌گذارند**

پایان دادن به توزیع ناعادلانه یارانه‌های انرژی

این کارشناس با اشاره به اهمیت اخذ قیمت صادراتی از مشترکان پرمصرف گاز خانگی و تجاری خاطرنشان کرد: راهکار اصلی برای مقابله با این وضعیت، اصلاح سازوکار قیمت‌گذاری و پایان دادن به توزیع ناعادلانه یارانه‌هاست. منطقی‌ترین مدل در این زمینه، اخذ قیمت صادراتی از مصارف خارج از الگوی بهینه گاز است.

او تصریح کرد: به بیان ساده‌تر باید مصرف گاز خانواده‌ها و مشترکان تجاری تا سقف الگوی بهینه همچنان با نرخ یارانه‌ای و حمایتی محاسبه شود اما به محض عبور از این سقف، هر متر مکعب مازاد با قیمت معادل صادراتی محاسبه گردد. چنین مدلی نه‌تنها فشار مالی بر خانواده‌های کم‌مصرف وارد نمی‌کند بلکه صرفا پرمصرف‌ها را هدف قرار می‌دهد؛ کسانی که بیشترین بهره را از یارانه‌های پنهان انرژی می‌برند و عملا هزینه رفتار غیربهینه خود را بر دوش کل جامعه می‌اندازند.

آینده انرژی به تصمیم‌های امروز وابسته است

این کارشناس گفت: اجرای این سیاست پیامدهای متعددی دارد. نخست آن‌که مصرف غیرضروری و لاکچری نظیر استفاده از شومینه یا گرم کردن استخرهای شخصی و خصوصی را به‌طور جدی کاهش می‌دهد. بنابراین روشن نگه‌داشتن شومینه باز یا هیترهای گازی جلوی مغازه‌های با فضای باز یا گرم کردن یک استخر سرپوشیده با اخذ قیمت صادراتی از مصارف خارج از الگوی بهینه دیگر توجیه اقتصادی نخواهد داشت و از طرف دیگر خانواده‌های پرمصرف ناگزیر به اصلاح رفتار یا سرمایه‌گذاری در تجهیزات کم‌مصرف خواهند شد.

جامع اضافه کرد: دومین پیامد مهم این سیاست اجرای این است که عدالت در توزیع یارانه‌ها برقرار می‌شود. در وضعیت فعلی یارانه‌ای که باید به اقشار متوسط و کم‌درآمد برسد، بیشتر نصیب پرمصرف‌ها می‌شود. با اجرای مدل جدید و اخذ قیمت صادراتی گاز از مشترکان پرمصرف، خانواده‌های کم‌مصرف همچنان از یارانه کامل بهره‌مند می‌شوند، در حالی‌که پرمصرف‌ها مجبور خواهند شد هزینه واقعی مصرف مازاد خود را بپردازند.

وی سومین پیامد این سیاست را تحقق امنیت انرژی و کاهش جدی مصرف گاز در کشور عنوان کرد و افزود: کاهش مصرف غیرضروری در بخش خانگی و تجاری باعث می‌شود بخش بیشتری از گاز تولیدی کشور در اختیار صنایع و نیروگاه‌ها قرار گیرد. بدین ترتیب نه‌تنها خاموشی‌ها و توقف تولید کاهش می‌یابد بلکه رشد اقتصادی و اشتغال کشور نیز از این سیاست منتفع خواهد شد. افزون بر این، منابع مالی جدیدی که از محل فروش گاز مازاد به قیمت صادراتی به‌دست می‌آیند طبق قانون باید صرف نوسازی شبکه انتقال و توزیع، توسعه زیرساخت‌های انرژی و حمایت مستقیم از اقشار آسیب‌پذیر در قالب تبصره هدفمندی یارانه‌های انرژی شوند.

این کارشناس گفت: اخذ قیمت صادراتی از پرمصرف‌های بخش خانگی و تجاری، نه یک سیاست موقت بلکه یک ضرورت اساسی برای مقابله با ناترازی گاز در زمستان ۱۴۰۴ است. این سیاست همزمان سه هدف کلیدی یعنی کاهش مصرف غیربهینه، برقراری عدالت در توزیع یارانه‌ها و تقویت امنیت انرژی و جریان گازرسانی به صنایع را دنبال می‌کند. جامع تأکید کرد: اجرای این سیاست نیازمند تدبیر، شفافیت، حمایت‌های جانبی و مقاومت در برابر فشار گروه‌های ذی‌نفع است اما منافع ملی حاصل از آن به‌قدری بالاست که نمی‌توان اجرایش را به تأخیر انداخت. آینده انرژی ایران وابسته به تصمیم‌های امروز است و بدون اصلاح تعرفه مصرف مشترکان پرمصرف، هیچ راهکاری برای عبور از زمستان‌های پرچالش و تضمین کاهش ناترازی گاز در کشور وجود نخواهد داشت.

ناترازی گاز در زمستان و الزامات

همان‌طور که اشاره شد با آغاز فصل سرد، مصرف گاز در بخش‌های خانگی، صنعتی و نیروگاهی ایران به اوج می‌رسد. طی سال‌های اخیر، رشد سریع تقاضا در کنار محدودیت‌های توسعه زیرساخت‌های تولید و انتقال، کشور را با پدیده‌ای به نام ناترازی گاز مواجه کرده است؛ وضعیتی که در آن مصرف فصلی از ظرفیت تولید و عرضه پیشی می‌گیرد. این ناترازی نه‌تنها تأمین انرژی پایدار را تهدید می‌کند بلکه به اقتصاد ملی آسیب‌های مستقیم و غیرمستقیم وارد می‌سازد؛ از جمله کاهش تولید صنعتی، خاموشی‌های برق ناشی از کمبود سوخت نیروگاه‌ها و فشار بر بودجه دولت برای تأمین جایگزین‌های وارداتی. یکی از دلایل ایجاد ناترازی گاز، رشد سالانه مصرف خانگی است که نشان از نبود سیاست جدی در اصلاح الگوی مصرف دارد. از سوی دیگر صنایع عمده مانند فولاد، سیمان و پتروشیمی در زمستان با کاهش یا قطع گاز، افت تولید و صادرات را تجربه می‌کنند. برای عبور از بحران ناترازی زمستانه بهینه‌سازی مصرف خانگی تعرفه‌گذاری پلکانی واقعی یکی از راهکارهاست که می‌توان نقش بسزایی در تأمین پایدار انرژی داشته باشد.

یادداشت

غلامرضا میرزایی | عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس

لزوم تخصیص هدفمند یارانه انرژی

یکی از راهبردهای اصلی و اساسی در زمینه تحقق عدالت در توزیع یارانه‌های انرژی، پرداخت یارانه انرژی صرفا تا الگوی بهینه مصرف انرژی است به نحوی که مصارف خارج از الگوی بهینه با قیمت واقعی و صادراتی گاز روبه‌رو شوند. این مسأله بسیار مهمی در زمینه اعطای یارانه انرژی و سیاست‌های عدالت‌خواهانه است. ما جزو کشورهایی هستیم که یارانه انرژی بالایی به مردم می‌دهیم. نیاز است این یارانه با عدالت در اختیار شهروندان قرار گیرد. بنابراین اخذ قیمت صادراتی از مصارف خارج از الگوی بهینه مشترکان پرمصرف اقدامی اساسی در زمینه تحقق عدالت در توزیع یارانه‌های انرژی است. حل و فصل مشکلات کشور در حوزه انرژی از جمله ناترازی‌های موجود در گرو اعمال سیاست‌های دقیق است. در همین راستا، اخذ قیمت صادراتی از مشترکان پرمصرف می‌تواند کمک‌کننده باشد. به نوعی به همین دلیل اخذ قیمت صادراتی از مشترکان اهمیت دارد و کمک بزرگی به حل ناترازی گاز در زمستان امسال است. دولت وظیفه دارد انرژی یارانه‌ای در اختیار شهروندان قرار دهد اما این وظیفه فقط برای مصارف ضروری و منطقی مطرح است. حاکمیت هیچ وظیفه‌ای برای اعطای یارانه انرژی به پرمصرف‌ها ندارد. کسانی که مصارف بالایی دارند، باید هزینه آن را پرداخت کنند.

در سازوکارهای فعلی اختصاص یارانه انرژی، هر چقدر افراد بیشتر انرژی مصرف کنند، از یارانه بیشتری هم بهره می‌برند. به این ترتیب، مصارف بالا تبلیغ می‌شود و مدیریت مصرف مدنظر نیست. انرژی با هزینه زیادی تولید یا وارد می‌شود. باید نسبت به استفاده از آن حساسیت داشته باشیم و این حساسیت را در مصرف‌کنندگان نیز ایجاد کنیم. یک گام اساسی در این زمینه اخذ قیمت صادراتی گاز از مشترکان پرمصرف و حذف یارانه انرژی برای مصارف خارج از الگوی بهینه مصرف است.

گزارش

منطقه آزاد ماکو، مکمل کریدورها در شمال غرب کشور

منطقه آزاد ماکو، بزرگ‌ترین منطقه آزاد ایران و پس از شنزن چین، دومین منطقه آزاد جهان است. این منطقه در مجاورت کشورهای همسایه ترکیه، ارمنستان و آذربایجان واقع شده و یکی از نقاط کلیدی در کریدور شمال-جنوب است که می‌تواند نقشی مهم در کریدور زنگزور نیز داشته باشد. این منطقه به‌لحاظ وسعت سرزمینی در کشور، بزرگ‌ترین و در میان کشورهای جهان، یکی از پهناورترین‌ها (۴۰۰ هزار متر مربع) محسوب می‌شود. این مساله با توجه به حساسیت‌های موجود و فشارهای بین‌المللی به ایران، سبب شده این منطقه از اهمیت ویژه‌ای نسبت به دیگر مناطق آزاد کشور برخوردار باشد. در جریان سفر جمعی از مدیران رسانه‌های کشور به منطقه آزاد ماکو، حسین گروسی، حین بازدید از پروژه‌های در دست اجرای منطقه آزاد ماکو، در گفت‌وگو با مدیران رسانه، چشم‌انداز توسعه بزرگ‌ترین منطقه آزاد ایران را تشریح کرد.

حسین گروسی، مدیرعامل منطقه آزاد ماکو از ابتدای سفر با اصحاب رسانه همراه شد تا درباره جزئیات اقداماتی که در منطقه انجام شده توضیح دهد. اتصال نقاط روستایی به شبکه حمل‌ونقل منطقه‌ای یکی از اقدامات در دست اجراست. گروسی در این‌باره گفت: «پروژه تعریض و بهسازی محور ماکو - قلیش‌لانمش به‌طول بیش از ۴ کیلومتر با هزینه‌ای بالغ بر ۹۱۴ میلیارد ریال و پیشرفت فیزیکی ۸۰ درصدی درحال اجراست. این مسیر نه‌تنها دسترسی روستاهای شمالی منطقه و شهرک صنایع سبک را به مراکز شهر تسهیل می‌کند، بلکه به‌عنوان محور پدافند غیرعامل شهر ماکو، نقش مهمی در پیشگیری از تصادفات و ارتقای ایمنی دارد.

ایجاد حلقه ایمن برای تردد ترانزیتی و صنعتی یکی از اولویت‌های در دستور کار منطقه آزاد ماکوست. یکی از مشکلات شهروندان ماکویی تردد کامیونت‌های ترانزیتی از داخل این شهر است. این وضع از یک سو سبب ایجاد برخی ناامنی‌ها از حیث تصادفات شده و از سوی دیگر مشکلات ترافیکی را نه‌تنها برای شهروندان بلکه برای رانندگان ترانزیتی هم ایجاد کرده است. از این رو جاده کمربندی ماکو به‌طول ۱۰/۴ کیلومتر با اعتبار ۲/۱۰۶ میلیارد ریال تکمیل شده و اکنون به‌عنوان یکی از مسیرهای اصلی تردد ترانزیتی و صنعتی، بار ترافیکی را از مرکز شهر خارج کرده است. این پروژه با بزرگراه‌سازی محور موجود و استانداردهای ایمنی، نقش مهمی در روان‌سازی حمل‌ونقل ترانزیتی بین‌المللی ایفا می‌کند.

بزرگراه «اکو»: شریان ترانزیتی به‌سوی مرز بازرگان

مدیرعامل منطقه آزاد ماکو با اشاره به اهمیت ترانزیت کالا گفت: بزرگراه اکو (محور لجستیک) منطقه‌ای به‌طول ۸/۱۶ کیلومتر با هزینه ۱/۹۲۹ میلیارد ریال طراحی شده تا محور ترانزیتی را به انبارهای منطقه و زون‌های لجستیکی A و B و مرز بازرگان متصل کند. این مسیر، ستون فقرات حمل‌ونقل تجاری منطقه است و در آینده به‌عنوان محور اصلی صادرات غیرنفتی شناخته خواهد شد.

گروسی همچنین احداث پل قره‌جالو در کیلومتر ۱۳ محور مرگنلر-پلدشت با طول ۱/۳۶۹ کیلومتر و اعتبار ۴۲۶ میلیارد ریال را یکی از پروژه‌های حیاتی برای رفع گلوگاه‌های ترافیکی و افزایش ایمنی در مسیرهای مرزی خواند. این پل با طراحی مهندسی پیشرفته، ظرفیت عبور وسایل نقلیه سنگین را نیز دارد. مدیرعامل منطقه با اشاره به طرح تفصیلی توسعه محدوده لجستیکی و خدمات مرزی منطقه آزاد ماکو گفت: زون A با مساحت ۲۹۴ هکتار و قرارداد ۵۳۷۷ میلیارد ریالی، برای خدمات لجستیکی و انبارداری آماده‌سازی شده است. زون B نیز با ۶۹ هکتار و اعتبار ۳۵۰۰ میلیارد ریال، در حوزه‌های تجاری و مسکونی توسعه می‌یابد. این دو زون، ظرفیت جذب سرمایه‌گذاری و اشتغالزایی منطقه را به‌طور چشمگیری افزایش خواهند داد.

گمرک ورودی منطقه؛ تسهیل ورود و خروج کالا

یکی از مشکلات مدت‌دار در ترانزیت کالا در مناطق آزاد کشور، پراکندگی نگاه و نیز محل‌های استقرار گمرک است. این مهم گاه با تفاوت نگاه یا پراکندگی محل استقرار گمرک به اتلاف وقت در عملیات گمرکی می‌انجامد. برای رفع این مشکل در ماکو و چاره‌اندیشی لازم در این‌باره، فاز اول ساختمان و سایت گمرک گیت ورودی منطقه با اعتبار ۷۳۰ میلیارد ریال پایان یافته است. این مجموعه با طراحی مدرن و ظرفیت بالا، نقش مهمی در تسهیل ورود و خروج کالا و مسافر ایفا خواهد کرد.

تسهیل تجارت میان ایران و ترکیه

پروژه احداث مرکز مبادلات تجاری ایران و ترکیه با اعتبار ۱۰۰ میلیارد ریال در حال اجراست. این مرکز با هدف تسهیل تجارت دوجانبه، افزایش صادرات و ارائه خدمات مرزی، می‌تواند به یکی از قطب‌های تبادل کالا در شمال غرب کشور تبدیل شود.

نمایندگان رسانه‌های کشور در محل ایجاد بازارچه مرزی ایران و ترکیه در نقطه صفر مرزی حضور یافتند. این بازارچه که عملیات ساخت بنای آن در طرف ایران به اتمام رسیده و مراحل نازک‌کاری آن در دست اقدام است، می‌تواند در معیشت مرزنشینان و صادرات خرد، نقش مؤثری ایفا کند. جالب اینجاست که طرف ترکیه‌ای کار ساخت بازارچه خود را چند سال پیش به اتمام رسانده و پس از آن در انتظار اقدام طرف ایرانی بوده است. ساخت بازارچه مرزی از خرداد گذشته عملیاتی شد.

هتل «نیوقالا»؛ ارتقای خدمات گردشگری

یکی از مشکلات گردشگران یا حتی سرمایه‌گذاران برای حضور در منطقه‌ای با اهمیت و وسعت منطقه آزاد ماکو، کمبود اقامتگاه‌های مناسب از جمله هتل است، هتل تازه‌ساز چهارستاره «نیوقالا» که با سرمایه شخصی سرمایه‌گذار و حمایت منطقه آزاد بنا شده است. این پروژه با سرمایه‌گذاری ۶۰۰۰میلیارد ریالی بخش خصوصی، نقش مهمی در راستای توسعه برند گردشگری منطقه آزاد ماکو ایفا خواهد کرد.

یکی از نقاط دیدنی منطقه آزاد ماکو که توجه نمایندگان رسانه‌های کشور را به خود جلب کرده، مشاهده ۲۰۰۰ هکتار باغ پسته و گردو در دشت «زیدون» پلدشت بود. این باغ که حالا به باردهی محصول نزدیک شده، می‌تواند به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین باغ‌های گردو و پسته در غرب آسیا محسوب شود. بزرگ‌ترین باغ گردو و پسته غرب آسیا در دشت زیدون پلدشت با سرمایه‌گذاری ۲۰ هزار میلیارد ریالی و وسعت ۲۰۰۰ هکتار اجرا شده است. این پروژه با استفاده از فناوری‌های نوین آبیاری، ظرفیت صادرات محصولات باغی را به‌طور چشمگیری افزایش داده است.

از جمله اقدامات زیربنایی در خدمت به توسعه منطقه آزاد ماکو اجرای پروژه نیروگاه خورشیدی در محوطه فرودگاه ماکوست. گروسی با اشاره به اهمیت انرژی‌های تجدیدپذیر گفت: نیروگاه خورشیدی ۹ مگاواتی در محوطه فرودگاه ماکو، بخشی از طرح بزرگ ۱۰۰۰ مگاواتی انرژی خورشیدی منطقه است. پروژه‌های نیروگاه خورشیدی با سرمایه‌گذاری ۴۰۰ میلیون دلاری ماکو را به قطب انرژی پاک کشور تبدیل خواهد کرد.